

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vse leto 8 g. — k.
" pol leta 4 " — "
" četrť " 2 " 20 "

Po pošti:
za vse leto 10 g. — k.
" pol leta 5 " — "
" četrť " 2 " 60 "

Vredništvo in opravništvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

SLOVENSKI NAROD.

Oznanila:

Za navadno tristopno vrsto se plačuje:
6 kr. če se tiska 1krat,
5 " " " " 2krat,
4 " " " " 3krat.
veče pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štampelj) za 80 kr.

Od Kulpe

smo dobili sledeče razmišljanje o jugoslovanskih zvezah. V slovenskih krogih dobro znani pisatelj ima sicer v marsičem nekatere premise, ki ne veljajo, vendar smo pismo nespremenjeno tiskali, ker smo rekli, da nočemo javnega mnjenja „delati“, ampak le zbirati tvarino, na ktere podlagi se bodo dali konečni sklepi delati o toliko važnem vprašanji. Kader se jugoslovanski možje zopet zberó, bodo sodili tudi o tem piemu in tem lažje jim bode popraviti, pojasniti in poravnati, kar naš dopisnik sicer z najboljšega namena še krivo sodi in razlaga. Dopisnik od Kulpe nam piše:

„Ravno zdaj tekó razgovori, naj bi se Hrvatska, Slavonija, vojna granica ter Dalmacija na eni, in „Slovenici“ na drugi strani združili v politično celoto, ktera naj bi se imenovala „Slovenija“.*) S to mislijo se skladamo s polnim srcem in bomo to idejo podpirali, kolikor bomo strpeli dušnih in materialnih moči. Vendar mislim, da me ne bode nihče krivo sodil, ako tej ideji dostavim nekoliko opomb, ne da bi sejal neslogo, ampak da bi po svoje podpiral idejo zedinjenja vseh južnih Slovanov v tem smislu, da bi ta ideja med Jugoslavlani lažje oživila, se udomačila in utelesila.

Pred vsem bi jih utegnilo biti, ki se bodo spodtikali nad imenom „Slovenija“. Jaz sam sem Slovenec z dušom in telom, vendar se mi zdi, da je ime „Slovenija“ pri naših bratih Dalmatincih, Slavoncih in Hrvatih še premalo popularno in da bi utegnilo biti med prostim prebivalstvom še premalo znano, da tudi v pismu ni obično in sploh še ne navadno in vsakdanje.***) To tudi iz tega izhaja, ker to ime nima nikakoršne historične podlage in ker bi ga toraj Jugoslavlani le težko in nerado sprejeli. Temu bi se dalo močrebiti s tem pomagati, da bi se namesto imena „Slovenija“ sprejelo ime „Ilirija“.

Dasiravno stara Ilirija ni imela tistega obsežja, ktero se zdaj hoče dati „Sloveniji“ — v nekoliko je segala tudi čez meje namerjavane „Slovenije“ — je vendar ime „Ilirija“ historično opravičeno in se bode po mojem mnjenji raje udomačilo nego „Slovenija“. Saj je še komaj 20 let sem, ko je bilo ime „Ilirija“ na Hrvatskem in po drugih jugoslovanskih pokrajinah jako češćeno in navdušljivo; tudi Kranjska, Istra, Primorje in Beljaški okrog je spadal pod ta naslov. Njegovo Veličastvo naš presvitli cesar nosi ime ilirskega kralja, ilirski grb diči habsburško krono in Ilirija se v vseh patentih tudi najnovejšega časa zaznamuje kot „ilirsko kraljestvo.“

Ilirija ima torej historično podlago in zgodovinski pomen, kar se o imenu „Slovenija“ ne dá trditi. Kdo se pri tem ne spominja pesmi prvega slovenskega pesnika Vodnika: „Ilirja redivipa“, ali „oživljena Ilirija“ prva s zdaj ironično se glasečim začetkom:

Napoleon dicit,
Iliria surge!

Kdo se ne spominja, s kakim ponosom so se Ilirci

*) To se ni nikjer reklo. „Slovenija“ naj bi se imenovala samo združene pokrajine, v kterih bivajo Slovenci; kako naj bi se imenovala jugoslovanska zveza, o tem se še ni govorilo in je to tudi stvar manje pomenljivosti. Vredn.

**) Gotovo ni znano v smislu našega g. dopisnika; kot naslov za zedinjenje slovensko skupino pa gotovo naši južni bratje ne bodo nič imeli proti imenu „Slovenija“, ki naj se zaradi nas tudi „Ilirija“ ali kako drugače imenuje.

Vredn.

imenovali Ilirce; povedal bi tú dogodbico, ki bi mi ta ponos gotovo značajno dokazovala, ko bi se ne bal, da bi se zaradi njene zunanje oblike naši hudobni nasprotniki nad vso stvarjo zaradi oblike ne spodtikali in kovali novih grdenj in napadov proti našim težnjam. Tedaj:

Ilirija ustan'!

Iz dobrih virov tudi vem, da se v enem dvornih arhivov nahajajo dokumenti, ki se tičejo reaktiviranja ilirskega kraljestva, in ki bi bili dobra tvarina, ktera bi se dala in morala porabiti pridani ali poiskani pri liki. Morebiti je treba le majhnega zunanjšega podregljaja, da bi se ideja reaktiviranja in popolnjenja ilirskega kraljestva brez ovir zopet vzela v roke in tudi srečno uresničila. Naj bi ta zunanji vpliv in začetek izhajal najprvo od naših historiografov, literatov in časnikarjev, ki naj bi se te tvarine pridno poprijeli, jo razbistrili in presodili ter tako spravili v mišljenje in razum ne le južno-slovanskega naroda, ampak tudi naših neslovanskih sodržavljanov, merodajnih politikov in najvišjih krogov samih. Tako delo bode zlato sadje rodilo in vspeh bode gotovo velik in vztrajen. Naj bi ta misel začela kaliti, naj bi seme med Jugoslavlani našlo rodna tla in potem ne bomo zastoj peli in zdihovali:

Ilirija ustan'!

Zakešnjen predlog.

Bratje! ugodno se spominjam slavnega dne 4. kimovca 1859. l., kedar je Maribor častil vsolitev prvega, in sicer za nas nove Labošćane prvega slovenskega vladika; bujnost nedopovedljive radosti je sprevaljala ljubimca slovenskega naroda, svojega novega višega pastirja. Srca so neukrotoma kipela blagih nad, blažiti namenivših duh slovenski, znašajoća se na gorke besede:

„Sladkih domaćih besed pozna premile glasove,

Kraje pozná in ljudi in navade njihove dobro.“

Res, tenka vedrina je objemala obzorje, zarja kot prehodnica krepilnega in oživljavnega solnce zorila in žarila, a Slovenci se klanjali novemu vzhodu jasni se počenšemu; Slomšek nam so dovolili dopisavati v našćini, naloge izdelavati v narodnem jeziku, govorili so tudi o pohodih slovenski; toda po malem svitu zagrebati je hitel mračni oblak novo krasoto zrcalečo se v glatni rosi. Zla sreća je nekaj vršila, ka so učenci narodnjaki zaporedoma sloba dajali vladikini okolici, in bela žena je naskorem Slomškega odvedla v kraj, kteri so mnogokrat opisavali in slikali kot blažen, pol vsestrane zadovoljnosti, — bodi jim vekoma prijeten. Za nastopnika je počela v kratkem za našćino grenka peti, vse v tujini: dopisi v materiniščini napisani kn. vl. stolništvu labodskemu vraćali so se nerešeni; naloge in vloge ja primorano pisati v neslovenščini, narodnjaki pritiskani in ponižani, pisarnica kn. vl. je toliko prenapeto nemškutarska, ka se niti pisava slovenskih imen ne poštuje. Nepojmljiva, itak resnična prikazen: duhovništvo se ima za bedake, z ujim se dela, kar mu drago, ne gleda na to, je li pravo ali krivo, — volar tira vole, kamor hoće, a levov ne bi —. Kaj je to? je li bodemo nadalje si dali žuliti in moriti svoja prava in pravice? kterih nam niti nemška bećka ustava ne jemlje, marveć zagotavlja, čeravno jih ne vrši v delih. Kaj smo čineći? hoćemo li še dolže na svojo dušno smrt drugim služiti za sramotne budalake? Nikdar več! Vstanimo s pogubnega dremanja na junaške noge,

ter oblecimo svetla orožja dušne borbe. Za neke tedne o božićnem koledniku prerajeno solnce preseli nas v novi hram mladega leta; — slovenski duhovniki, dika našega naroda! sklenimo skupno in obećajmo sveto oblubo, da počnemo dne 1. prosinca 1871. l. pisati in dopisavati posvetnim in duhovskim uredom na Slovenskem, potem svojim namestništvom, deželnim odborom in popećiteljstvu v svojem lepem materinem jeziku in matice voditi v našćini. Kaj nas v tem ovira? je-li jezik? Ne, vsaj ga znamo ter vsako nedeljo in svetek javno v njem razkladamo božanski nauk, ki je popolnejši negoli pisarnice in jih jezik. Je-li nam prepovedava postava? Ne, jegovega veličanstva rokoj podpisana ustava nam daja pravico poslućevati se tudi v javnem življenji narodnega jezika*) in vsak ured na Slovenskem mora sprejemati slovenske dopise; ako bi pa kdo drgetal pred kn. vl. redništvom, po babjem in zbegavskem bi delal, vsaj crekev, ali da toćneje povem, jena glasila nimajo zakonite oblasti, komu kratiti narodne pravice, in ako se je kaj takšega vršilo, bila je vraćja napaćnost in v nebo krićeća krivica; sicer krivi so na tem mnogo mnogo oni, ki si dajajo od drugih stvorov po glavah brezpravno plesati in predrzno se zbrsavati**); junakom, znaćajnikom, odličnim omikancem se nikoli ne bi merilo po takem kolomeru, — puhljaki in medluhi so brez moći in znaćaja, nje obali vsaka neprijetna sapa; ne rivljimo se sami radi Prusom v pestnice. — Jeli nam je na poti volja? Mislim, nikakor, vsaj smo se borili kakor levi na volitivšćih, prenašajoći in trpeći najgrše psovke; bodimo krepki in stalni granićarji, častni vzgled rahlemu in od tujstva jako spaćenemu ljudstvu. Duhovniki bi naj bili narodu oko. Če že se toliko trudimo in moćimo po taborih, časnikih, razgovorih, čitalnicah in besedah za obveljavo našćine v uredih in učilnicah, da ne ostanejo besede prazne, poskusimo isto vršiti v delih — plavati se ne ući na cvetoćem lesu nego v vodi — in bodo li duhovniki imajoći obilno posla ne samo s kn. vl. stolništvom, nego tudi često z občinskimi županstvi, z okrajnimi glavarstvi, sodništvu, daćnimi uredi, namestništvom, deželnim odborom, popećiteljstvom, pisali v narodnem jeziku; prisegam na ćelino Perunovo, ka tem potem najprvle brez dolgega okolišanja uvedemo svoj jezik v urede, ter primoramó nemškutarske in nemške urednike, med nami kruh trošće in našoj mastjo se krmeće ali se na hitem naućiti našega govora in pismá, ali pa pobravši šila in kopita odšvedrati k

*) Tako presvetli cesar in državni zbor, a temu navpik nasproti vladika labodski in jegove samosilne naredbe. To ste dve sebi povse nasproti in druga drugo izključujoći prikazni kakor luć in tema, noć in dan, voda in ogenj, prosveta in mračnjaštvo, poštenost in hudoba. Teh dveh v premeru nasproti si postavljenih povelj (zakona in naredbe) je ena gotova oprta na krivićno stalo in hudobo ter odeto sleparstvo. Daje cesarjeva pravićna, prića razsodba zdravega razuma, nravni nauk, ves omikan svet razve avstrijsko-ogrske vlade in labodskega redništva. Stoji li prvi stavek, namreć cesarjev, mora se kakor krapavica mereća se z volovsko velikostjo, v sramoti, gnjusobi, krivićnosti in nenasitljivi strasti drugi razplosniti ter svojo grdobo in smrdljivost razkriti. — Pokojni Sl. so njegovo veličanstvo presvetlega cesarja spravili celo v litanije vseh svetnikov, a denes se dela jegovo posvećeno rokoj podpisanim zakonom nasproti od vladništva samega? Kaj bode temu nasledek?

Pis.

**) Če ne nehajo nas krmiti z nemškimi imeniki in okrožnicami, pustimo jim je, naj si je sami spolnjujo, plaćujo in shranjujo.

Pis.

svojcem, za ktere jim srce kolca in za ktere goje nemškutarstvo. Srečno, srečno! da vas več ne vidimo. Čudno se zdi seljaku, kedar vidi, ka mu duhovnik piše spričevala in razna druga pisma v nemškem jeziku, dokler ga povsod indi nagovarja na slovenstvo; to vam je na robe svet, a hlinavstvo, da si nasledek hudega pritiskanja, vsekdar kosmata pregreha. Le slovenski pisec v roke, pa tisti nam sovražni možje po pisarnicah psujoči in zaničujoči nas, ki smo jim v nemščini dopisuje rahlo in prijazno pod pazduhe segali, ter je o vseh prilikah podpirali, razgovarjajoči se v društvih po nemškem, v njihovi predrznosti in nadati ošabnosti na svoje globoko in sramotno ponižanje, bodo pesem peli, dobivajoči dopis za dopisom, pismo za pismom v slovenščini; žilo je treba tem presmikačem črstvo in do živega pošlatati, da čutijo nasledke svojega zaničevalnega proti nam obnašanja; mi je imamo v roki, a ne oni nas, ker so v naščini nevedneži. C. k. namestnik za Štiroko je odgovoril na nek popit gosp. Vošnjaka, ka pre ni na slovenskem Štirokem uradnika, kteri ne bi vedel slovenski. Trikrat gromovito živel! Tako je častno, tudi mi več ne zahtevamo, nego da vsak urednik zna pravilno slovenski pisati in govoriti.*) Na nas je, toraj, da temu izreku primerno ravnamo, namreč, da vsakteri Slovenec najbolje pa duhovniki, imajoči opravilo z uredom bodi si posvetnim ali duhovniškim, nikakor inaiči ne dopisujejo, nego li slovenski, — in to hočemo, to moramo, na to prisegamo pred Bogom in narodom — zdaj ali nikdar več. S tem gotovo najprvle spravimo naš golč v ured in primoramo cesarske službenike rabiti naš jezik. Sezimo si v roke vsi Slovenci počenši od Slovenske vesi na Prekmurškem do Jadre in Triglava in glasno učinimo zagovor, da čuje in svedoči o tem slovanski jug in sever. Mozi Bog, naša narodna srčnost in značajnost!

Opombe k kranjskemu šolstvu.

V Ljubljani novembra meseca. [Izv. dop.] (Dalje.)

Še zmiraj veljavni osnovni učni načrt pravi v §. 100 (str. 84): Pri nastavljanji ravnatelja se mora posebno in resnobno (alles Ernstes) gledati na sposobnost dotičnega moža, ker razvitek gimnazije je po večem odvisen od ravnateljeve zmožnosti („dass von der Tüchtigkeit des Direktors zumeist der Zustand des Gymnasiums abhängen wird“). Ali mi je k temu treba še navajati osnovnemu načrtu dodanih navodov (Instruktionen) in drugih enakih ministerskih razglasov? Ker pri nastavljenem g. Zindlerji ne opazimo še najbolj potrebnih sposobnosti za ravnateljstvo, morajo pač zlo skrite biti: — pa kdo pozna uradne konduvite! Ali vlada res izmed mnogobrojnih našincev, kterih imena so „Novice“ pred dvema mesecema razglasile, ni mogla zaslediti moža, ki bi bil vsaj toliko sposobnosti imel kot nesposobni Nemec Zindler. In „Novice“ gotovo niso za kratek čas razglasile onega imenika ampak za dejansko porabo. Tedaj le eden izmed naših učiteljev, ki po raznih gimnazijah že mnoga leta v stalnih službah služijo in naše deželne razmere in potrebe dobro poznajo, se po svoji sposobnosti ne more meriti s tujcem Zindlerjem, ki je v vojaški krajini pod vojaško nemško komando komaj tri leta služboval!

Prav je imel g. Bleiweis, da je zoper samovoljno ravnanje c. k. vlade v deželnem šolskem svetovalstvu protestoval. G. Hozhevar, c. k. vladni svetovalec, je nas ob tej priliki imel pač za kako „preotročjo“ drhal, da je vlado zagovarjal in opravičeval s pomanjkanjem časa! Čudimo se predrznosti vladnega zastopnika, da si je upal izustiti tako prazne besede. Vlada je letošnje počitnice tudi benediktinsko gimnazijo v Gradcu pa piaristovsko na Dunaji prenaradila v državni. Kako je to, da je ista c. k. vlada, da je isto ministerstvo tam imelo dosti časa? Ali se ne pravi Slovenecem z drugo mero meriti, če je c. k. vlada pri prestrojenji rečenih gimnazij v Gradcu in na Dunaji službe redno razpisala, ko jih je pri frančiškanski v Novem mestu popolnoma samovoljno oddala.

*) Žalibog, ka pisarniški brkaši sami polagajo temu navpik nasprotna spričevala o znanji slovenščine. Pis.

Kako je to, da bi c. k. ustavoverni vladi bilo manjkalo časa redno in postavno dotične službe razpisati, kakor to drugi odstavek §. 101 (str. 85) še zmiraj veljavnega učnega načrta očitno in določno zahteva? Naša dežela ima za svoje srednje šole taista dva c. k. nadzornika, — g. Holcingerja pa g. Vrečka, — kakor štajerske srednje šole. Če sta taista dva c. k. nadzornika ob pravem času sprožila in dogotovila prenaradbo benediktinske gimnazije v Gradcu, bi enako redno in postavno bila lahko postopala pri prenaradbi frančiškanske gimnazije v Novem mestu. Lepa reč, če bi dva c. k. nadzornika pri tako pičlem številu srednjih šol, ki jih imata nadzorovati, pri znanem jako pičlem opravilu vseh takih c. k. nadzornikov, še toliko na svoja dela, na svoje šole ne mislila, da bi tako važne prenaradbe o pravem času ne sprožila ampak na nos na vrat brez vseh postavnih priprav dovršila, kakor se je to pri novomeški gimnaziji godilo. Pač prav bi bil imel Schmerlingov „rajhsrat“, ko bi bil odstranil celo napravo c. k. nadzornikov za srednje šole, kakor je znatna večina enkrat namerovala. Pa kdo bi bil potem pri volitvah za deželni zbor agitiral, ko bi v Gradcu ne bilo c. k. nadzornika Vrečka, ki je pred zadnjimi volitvami šel na videz pregledovat Celjsko gimnazijo — zaprav pa le okolo volilcev glasov moledvat, kajti za nadzorovanje gimnazije se dosti zmenil ni!

Naš deželni zbor naj bi v prihodnji seji tudi protestoval zoper zaspanost in nemarnost imenovanih c. k. nadzornikov, ki se na tako važno prenaradbo deželnih srednjih šol še le zadnji trenotek pred začetkom šolskega leta spomnita in jo potem tako samovoljno z c. k. vlado dovršita. Oba nadzornika — tu se še nikakor ne oziram na one besede, s kterimi se je g. Holcinger 10. pretek. m. pred nekterimi učitelji naše gimnazije opravičeval in vso nerednost le Vrečku natvezaval: poslednji preklic nič ne velja — sta saj poleg prenaradbe benediktinske gimnazije imela priliko se ob pravem času spomniti tudi frančiškanske. In naša z davki tako preobložena dežela ni kaka grda briselca, da bi jo pri svojem malem poslu smela tako zanemarjati, kakor sta takrat s. c. k. vlado vred storila. Ker sta že tudi za našo deželo postavljena, naj spolnujeta natančno in ob pravem času svoje dolžnosti.

Časa je manjkalo, se g. Hozhevar izgovarja, da bi bila c. k. vlada pri prenaradbi frančiškanske gimnazije hodila po navadni poti ter dotične službe redno in postavno razpisala in oddala.

Postavimo za trenotek, da se c. k. vlada ni zaradi kakih skrivnih namenov ampak le vsled svoje mlačnosti in nemarnosti tako zlo zakesnila, da ob prenaradbi ni imela dosti časa se ravnati po dotičnih §§. 101 pa 100 (str. 85 pa 80) osnovnega učnega načrta. Če že ni imela časa službe za postavnih 6 tednov razpisati, bi pa bila vsaj imena onih učiteljev in suplentov, ki so se sej za novomeške stolice pripravi zdeli, naznanila deželnemu šolskemu svetu. Ker je deželni šolski svet že 2. septembra ustanovljen bil, bi se c. k. vlada lahko ravnala vsaj po drugih določbah omenjenega §. 100. Če je deželni šolski svet v resnici šolsko svetovalstvo, pod kterega krog tudi rečene službene stvari spadajo, bi se slavna c. k. ustavna vlada bila imela posvetovati o dotičnih učiteljih in ravnatelji. Za tako posvetovanje, za taki pogovor z deželnim šolskim svetom jej časa gotovo ni pomanjkovalo. Tako bi bila c. k. vlada vsaj nekoliko popravila svojo nepostavnost, ki jo je tudi sama zakrivila. Se ve da bi g. Zindler zaradi svoje nezmožnosti ne bil potem nikoli postal ravnatelj novomeške gimnazije in tudi večina od c. k. nemčevalne vlade nastavljenih učiteljev Nemcev bi nikoli po njenih prostorih ne učili.

Če vse dosedanje razloge povzamemo, se pač moramo smijati publemu vladnemu izgovoru o pomanjkanji časa. Kako so morali narodni zastopniki v deželnem šolskem svetu strmeti, ko je c. k. deželni svetovalec Hozhevar jel vlado opravičevati s „dringende Zeit der Activirung“. Ko bi le nekoliko starši bil, bi mu k njegovemu „kunštnemu“ razlogu čestitali s francosko

Ton impudence

Temeraire vieillard, aura sa recompence.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Radoljce, 19. nov. [Izv. dop.] Železnica ljubljansko-trbiška še zmirom za rabo občinstva ni odprta; en čas sem tudi nobenemu ne dovolijo več, se poskušne vožnje udeležiti. Uradniki železnični so večidel tujci, malo domačinov. V nedeljo 13. t. m. sta se oddala prva dva slovenska telegrama na radoljskem kolodvoru. — Telegrafist, dasi slovenski govoriti ne zna, je dobro razumel, in nam tudi po nemški povedal, kaj smo telegrafirali — upamo torej, da tukaj vsaj nasprotvanja ne bo. Čudili smo se Laibacherici in Tagblattu, da sta dopis iz Tržiča v „Narodu“ tako vestno prebrala. Ne vemo, zakaj sta oba o pozitivnih trdenjih molčala — le to pa, kar se je o tunelu med Radoljco in Podnartom omenilo, nad čemur je dopisnik sam dvomil ter izrekel, da bi bilo prav, ko bi komisija to za neresnico razglasila, kar naravnost za hudobno laž proklamirala. Naj drugič pisat Laibacherčni in Tagblattovi boljše umejo, kar v „Narodu“ zavohajo. — Tretjega novembra je imel tukajšnji bukvoez pri politični uradni obravnavo zaradi vižmarske svetinje. Obsojen je bil na 15 gld. plateža ali 3dneven sedež. O tem denes več govorili ne bomo. Le toliko povemo, da je uradnik Jabornegg, kteri je obravnavo vodil, skazal vso duševno beračijo, ktere je pa tudi le birokratiška drhal radoljska zmožna. To obravnavo hočemo še v „Narodu“ pojasniti, kader dobomo v roke prepis zapisnika, kteri je gotovo unicum v avstrijskih sodnijskih zadevah, in sodbo. Kakor za gotovo vemo, se hoče bukvoez pritožiti, pa zraven tudi razkriti marsikaj iz življenja radoljskega. Konečno še nekaj: Žandarmi, kteri se tako radi vtikajo v lokalno policijo, so včasih res v čudnem nasprotju sami s seboj in svojo dolžnostjo. Tako na primer poštene domače fante, ako jih pozno zvečer dobodo na ulicah, naj bodo tudi še tako mirni, kar naravnost insultirajo in spat gonijo, železniške delalce „barabe“ pa v miru puste, naj bi tudi celo noč tuili in razgrajali. Videli smo te varhe javne varnosti strahljivo se tresti, ko je bilo treba nekega tacega kričača razorožiti — za kar jih je zadela od nezočih največa graja in grenko zasmehovanje.

J. D. V Gradcu 17. listopada. (Slovanski dijaki na univerzi. Sloga.) [Izv. dop.] Letos se ni „Slovenski Narod“ nobenega glasu o tukajšnjih slovanskih dijakih prinesel, posebno pa ne o najnovšem gibanju pri različnih plesih in drugih zadevah sploh. *) 14. t. m. se je zbiral komité za juridični ples, kjer so štirje slovanski kandidati prodrli. Pri tej volitvi se je najprej zasukala debata o tem, ali bi se letos napravil juridični ples ali ne. Po kratkem govoru se odloči za prvo. Tako je ta reč precej mirno minila na dobro slovanskih dijakov. Drugače je ta reč končala o vseučiliščnem plesu. Nemci znajoči, da Slovani ne spijo, da so sploh na boj pripravljeni, prišli so v precej polnem številu, tudi Slovani niso zaostali, ampak prišli so vsi, kolikor je le mogoče bilo. Po takem se je zgodilo, da je večina dvojbeni bila.

Vsacemu slovanskemu dijaku se je srce razigralo, ko nas je bilo toliko jako složno se za svojo reč borečih. Veseli me neizmerno omeniti, da so se o tej priliki slovanski dijaki posebno edini pokazali. To je znamenje, da, kedar gre proti splošnemu sovražniku, da znajo v istini složni biti in da jim sloga ni prazna beseda.

Kako so se pa Nemci takrat obnašali, to je vsakemu ob sebi poznano, kdor le Nemca sploh pozna. Nemci niso hoteli Slovanom nikake koncesije dati, torej so Slovani vidši da s takimi ljudmi ni nikaki pogovor mogoč, zapustili dvorano. Posebno moram tukaj omeniti govor g. Dragotina Vipavca-a stud. med., ki je izvrstno očital Nemcem njih krivico, ki jo nam sploh na univerzi delajo. Ker je pa Nemcem istina v obraz povedana nevéč bila, toraj so marsikaj o nas blebetali.

*) Če nismo mogli nič poročati o gibanju slov. dijakov na graškem vseučilišču, krivi so temu le gospodje dijaki sami, ki nam niso pošiljali nobenih poročil. Sprejemali jih bomo radi, samo želimo, da bi se manj poročalo o plesih in več o znanstvenem delovanju. Gotovo bi bilo n. pr. zanimivo zvedeti, ktere so tiste akademične reči, v kterih bode nov odbor zastopal Slované in kako jih misli zastopati. Vred.

Slovanski dijaki tukaj volili so si permanentni odbor, ki bo študente zastopal v akademskih rečeh. Res, velika potreba je bila, taki odbor na noge postaviti, ker vsak čas pride kaj, kjer se tak odbor potrebuje. Slovanski dijaki bodo napravili novo društvo, ki bode literarično nalogo imeli. Čestitam takemu društvu.

Iz Dunaja, 22. nov. [Izv. dop.] Ruski strah se je zopet polegel. Tisti glasovi, ki so svetovali kar brž po sablji seči, spregledujejo po hitrem preudarku, da je vendar prenevarno igrati s strelbo. Ali blisk, ki je hipoma utrlil se bil v severu, osvetil je vendar za kratko dobo vso Evropo, in videli smo v tem obsevu mnogo, česar prej nismo za gotovo vedeli. Slovanje so bili enodušni, njih časopisi so se nedogovorjeni vjemali, tako da je celo „Vaterland-a“, ki vendar tudi slovanske zadeve zastopa strah obšel pred to „drachensaat“; Magjari, oglednovši se okolo sebe, so s zobmi škrtaje iz vlečeno bojno orodje v nožnico nazaj sunili, in z zamolklo jezo psuje „Pesther Lloyd“ Čehe in „njih privržence“, da smo tako nelojalni, ka nas ni volja za njih azijsko kri in turško zdravje život zastaviti. Ravno tako srdito se obnašajo zavoljo tega proti nam listi avstrijske vojaške stranke. „Wehr-Ztg.“ bi Čehe in nas najrajši kar ovesila. — Videli smo, da tudi Angleže ne srbi posebno za svojo „čas“ negotov boj pričeti, ter da se med njimi oglašajo razumni možje kakor Stuart Mill v „Times“, ki razvidajo, da se jim ni za Turčijo v smrtno nevarnost vreči. — Tako torej vendar ne bode še novega viharja, in čakali bomo, kak sad izraste še iz krvnopognojenih tal francosko-pruske vojne.

Vspreh francoske zmage pri Orleansu je bil vendar večji, nego smo mogli soditi. Dopisnik „N. fr. Pr.“ iz Versaill-a pripoveduje, da so bili Prusi pred Parizom tako prestrašeni, da so vse priprave za odhod že narejene. Ena nova taka zmaga francoske loarske armade še, in vse se utegne zaobrtniti. Da do hitve mora skoro priti, če že v tem času ni bita, to kaže soparno stanje in velika negotovost o položaji na Francoskem, ki je prav enaka onemu času pred odločenjem pri Sedanu.

Kaj bo zdaj z ministerstvom? Ker je ustavoverna večina čudnega državnega zbora s sprejetjem adrese dala mu nezaupnico, moralo bi odstopiti. A ni videti nobenega gotovega znamenja, da bi res odstopilo precej. In kdo bo na njegovo mesto stopil? Zopet Herbst in Giskra? Z volitvami delegacij je namen, ki so ga naši poslanci imeli, in ki so ga izrekli v adresi kranjskega deželnega zbora, s katero so bili vsi Slovenci zares zadovoljni, popolnoma dosežen. Smemo torej pričakovati, da bodo zdaj precej izstopili in šli domú. — Potocki je variiral Šmerlingov „mi moremo čakati“ ter dajal pomišljati, da bode „čas“ najbolj pomagal rešiti državne zmešnjave. Ko bi se pa desničarji državnega zbora zopet dali s tem „časom“ utolažiti in čakati naših dobičkov, kakor so jih prej zastonj čakali dve leti, dokler jih nijsta Greuter in Petrinó izpeljala?

Politični razgled.

Ministerska kriza na Dunaji še menda ni končana. Poluradni listi so sicer razglasili, da ministerstvo cesarju ni svojega odstopa ponudilo, druge novine vendar trdijo, da so dnevi sedanjega ministerstva do zadnjega šteti. „N. fr. P.“ si pušča iz Pešte telegrafirati: „Tukaj se prav za trdno zagotavlja, da je cesar, ki se zdaj v Pešti mudi, semkaj dobil prošnjo cislajtanskega ministerstva, naj ga cesar odveže sedanjega poslovanja. V peštanskih političnih krogih so popolnoma prepričani, da bode cesar demisijo sprejel a naročil Potockemu, ki ima prihodnje dni priti v Pešto, naj sestavi novo ministertvo.“ Kako bode Potocki ministerstvo sestavljal, o tem se ne dá govoriti. Ustavovorni časniki sami priznavajo, da ta stranka nima sposobnih mož. „Tgp.“ piše: Gospoda Unger in Herbst, ki sta se zadnje čase toliko oglašala, nista mogla nič pozitivnega spraviti na dan. Pač sta vlado ostro kritizirala, a gotovega programa nimata. Preteklost sta obsojala, o prihodnosti nista vedela kaj povedati.“ Dunajski dopisnik tega lista vé povedati, da se ima

tekem sedanjega tedna situacija očistiti. To bi bilo jako želeli, bomo vsaj vedeli, pri čem da smo; slabeje nam iti ne more, Slovincem se je pod Potockijem še slabeje godilo, nego pod Giskrom — in to je že precej.

V gosposki zbornici je Potocki 22. t. m. naznanil, da se zborovanje toliko časa preneha, dokler vlada parlamenta z nova ne skliče; to bode torej vsaj toliko časa trpelo, dokler bodo zborovale delegacije. Poslanski zbornici je to vlada pôtém predsedništva naznanila pismeno.

Poslanska zbornica bode po ministerskem predsedniku cesarju izročila svojo adresó. Volila je tudi svoje poslance za delegacijo. Izmed Slovencev sta voljena Svetec in Črne; grof Barbo za namestnika. Pri posvetovanji o pobiranji davka za leto 1871 je odbor nasvetoval, naj se vladi samo za meseca januar in februar dovoli pobirati davke in trošiti denar po finančni postavi za leto 1870. Pemec Pickert je prav neparlamentarno surovo divjal proti ministerstvu nasvetovaje, naj se dá ministerstvu očitna nezaupnica ter naj se prestopi o ministerskem predlogu na dnevni red. Kotz in Ziblikievič svetujeta, naj se sprejme vladni predlog, ki tirja dovoljenje za tri mesece. Pri glasovanji obvelja odborov nasvet. Opomniti je še, da je zbornica zavrgla vse neposredno voljene poslance deklarante kot nepostavno voljene, druge je potrdila. Naša državopravna opozicija je molčala kakor navadno.

„Zatočnik“ prinaša obširen članek o sedanjem položaji, ktere ga končuje v sledečim času primernim nasvetom: „Nasvetujemo svojim tovarišem v žurnalistiki slovenski, slovaški, srbski in romanski, naj delajo za to, da se vse politične notabilite te narodov snidejo v dogovor, da med seboj pretresejo situacijo Evrope, monarhije in svoje domovine in da poleg tega dogovoré skupno politiko. Vse to naj se zgodi hitro, odločno in brez odlašanja.“

Prusko-francoska vojska se vedno bolj zakriva v mistično meglo. Kaj se na bojišči prav za prav godi, o tem so si poročila jako nasprotna; zdaj so Prusi na boljsem zdaj zopet Francozi; eni pripovedujejo, da se je 21. t. m. začelo streljanje na Pariz, drugi vedó, da do tega niti ne bode prišlo, ker je v Parizu pomanjkanje vrhunec doseglo in da se bode mesto v kratkem samo udalo, zopet drugi iz „najzanesljivejih virov“ naznanjajo, da je Pariz še za 80 dni in za 600000 vojakov s živžem preskrbljen. Absolutno nemogoče je, iz tacih vesti najti resnico in menda bode najbolje od vsacega nekoliko verovati.

Dasiravno Bavarska stavlja svoje posebne pogoje, je vendar videti kakor da bi nemško zedinjevanje redno napredovalo. Z nekterimi državami so že sklenile posebne pogodbe in „Nordd. Allg. Ztg.“ že radostno oklicuje, da je Nemčija novo vredjena in da je to najboljši plod prusko-francoske vojske.

Na belgijski meji so bili baje Prusi v odločivni bitki tepeni in je 1000 mož bežalo na belgijska tla, kjer so jih polovili in v sredo dežele odpeljali.

Viktor Emanuel in vsi oni, ki so mu pomagali razdeti papeževo svetno posestvo, so vsled posebne papeževe enciklike izobčeni iz cerkvenega občestva.

Španjci so dobili od vojvoda Aoste uradno vest, da je pripravljen posaditi si španjsko krono na glavo.

Rusko-turška razprtija je zmirom še diplomatom v rokah, a kaže se vendar precej resnoba. Skoraj popolnoma gotovo je, da je Pruska v zvezi z Rusijo in trdijo, da bode Ruska le toliko časa pomirljiva, dokler Pruska ne dokonča svoje francoske vojske. Dobro podučena „Indep.“ pripoveduje, da bode Ruska v kratkem v Dardanelih in ob Prutu začela kazati svoje roge. Pripoveduje se, da ima Ruska na črnem morji že vojno ladijostajo pripravljeno in da je v Ameriki kupila celo floto, ki ima v kratkem jadrati v črno morje. Skoz Dardanele bode siloma jadrata in se bode tú začel prvi boj. Ruski zunanji minister pa privsem tem zastopnikom tujih vlad zagotavlja, da car sicer svoje odpovedi od pariške pogodbe ne more preklicati, a da odpoved ne bode imala praktičnih nasledkov. Zunanje vlasti za zdaj še pisarijo svoje diplomatične note, Turčija pa jih kliče na obrambo in boj. Angležka

precej glasno trobi v vojni rog, v Avstriji pa so potihnili vojskoželjni glasovi, češ da nimamo niti denarja niti armade, še manj pa potrebe po vojski.

Razne stvari.

* (Mariborska čitalnica) je imela preteklo nedeljo svojo prvo letošnjo besedo. Pričel jo je g. dr. V. Zarnik z jako zanimivim govorom o tem, kako razni narodi izrazujejo svojo ljubezen do domovine. Ker nam je govornik obljubil, da nam svoj govor v tisk prepusti, upamo, da bomo mogli naše bralce natanko seznaniti z njim. Pevci so pokazali dobro voljo, tako tudi plesavci in plesavke. Škoda, da je letos menda prestala dijaška glasba, s katero so nas marljivi dijaki preteklo leto tolikokrat razveseljevali.

* (Uradni jezik kranjskega šolskega sveta.) Iz Ipave se nam piše med drugimi: Blagovolite v svojem cenjenem listu registrirati iz naše vipavske doline, kako se slovenskim vlogam pri našem okrajnem glavarstvu in pri deželni vladi, ozrioma šolskem svetovalstvu godi. Tu vam v sledečem podam natančen in resničen prepis, glasi se:

„Št. 197. Županija v Vipavi prosi v imenu učiteljeve vdove Antonije Vertol, da bi se jej podarila Urban Jerinova ustanova 23 gld. 30 sold. let. doneseka.“

Okrajni glavar podpira prošnjo z lastnoročno pisavo tako-le:

„Nr. 9026. pr. 2/10 1870. Wird der hohen k. k. Landesregierung mit der wärmsten Befürwortung gehorsamst vorgelegt.“

Adelsberg, 2. Oktober 1870.

Globočnik m. p.

Deželna vlada pa okrajnemu glavarstvu tako nazaj: Pr. 5/10. 1870, Z. 189/L. Sch.

„Wird dem Herrn Bezirkshauptmann in Adelsberg zur Ergänzung mit den laut der unterm 6. Sept. 1870, Z. 6895/R., mitgetheilten Konkurskundmachung geforderten Belegen und schinnigen schleunigen Wiedervorlage rückgemittelt.“

K. k. Landesschulrath für Krain.

Laibach, am 7. Okt. 1870,

Konrad m. p.

In iz Postojne se pošlje vse skup spet županjskemu predstojništvu s pristavkom:

„pr. 11/10. 1870, Z. 9419. Dem Gemeinde-Vorstande von Wippach mit der Aufforderung zurück, annoch das Alter, Moralität, Armut, den Witwenstand, so wie auch den Umstand, dass der verstorbene Ehegatte im Lehrfache Dienste geleistet habe, bestätigen zu lassen, und sofort das Gesuch zu reproduciren, jedoch bis längstens 18. Okt. d. J.“

Adelsberg, am 11. Oktober 1870.

Globočnik m. p.

Prekrasna ilustracija Konradovim besedam: „Vaš jezik je v urade vpeljan itd.“

* (V Beljaku) se je osnovalo neko bralno društvo pod vodstvom g. dr. V. Pogačnika. Kako to društvo razumeva pomen združenih moči, kaže nam pismo g. dr. Pogačnika, v katerem pri nas berači, naj bi društvu pošiljali svoj list — brez plače. To je vendar že ironija na družabno življenje — ali ne? — učeni g. Pogačnik?

* (Pravosodje.) V Tagespošti beremo, da se je 20. t. m. v Ptuji obravnavalo proti oni „zlato ptujski mladeži“, ki je nedavno Hermana po noči inzultrirala. Pred mestni urad je bilo pozvanih 20 olikanih Mladopitujcev — vsi so bili nedolžne spoznani in so tirjali še po pet goldinarjev odškodnine zato, da so morali pred mestni urad. Tagespoštini dopisnik je s tem jako zadovoljen in ravno tako zadovoljno slavno vredništvo poročilo tiska — saj se je bila nočna negotdba napravila boritelju za slovenske pravice! Tako se sodi pri nas.

* (Nesrečni ustavoverci.) Nek dopisnik iz Maribora se v „Presse“ bridko toži o slabem napredovanji ustavoverne stranke na južnem Štírskem. „Najljubše dete te stranke“ „Tagesbote für Unterstermark“ pod slabim vredništvom in nedelavnostjo ustavovercev

vidno prepada in že nastali deficit ga bode pokopal, kakor je že tudi pokopan „Slobodni Slovenec.“ Niti za enem niti za drugim ne bomo žalovali, oba sta bila za — nebodigatreba!

Listnica vredništva.

G. Končnik v Ptui: Razpolagajte sami z naročnim listom ali z ostalo naročnino. Kako te motite o poklicu časnika, ako mislite, da se vsakdo more z ubogo naročnino odkrižati javni kritiki, še bolj pa

ako menite, da bomo zaradi celih 2 gl. 60 kr. dajali svoje sodelavce z blatom ometavati. Vsaj dokler se Vam očitna peneča strast ne potolaži, blagovolite nas v miru pustiti s svojimi dopisi.

Listnica opravištva.

Gosp. A. K-lj v Ljubljani: Vaš inserat velja gold. 1.08. — Sl. okrajni odbor v Gornjem gradu: Prejeli gold. 4.26; — Gosp. č—r—v. R. Vaša naročnina velja do 20. majnika p. l. — Gosp. J. J. v Boh. Bistr. Vaša

naročnina velja do konca oktobra t. l. tedaj za leto pošljete še gold 1.80. — Gosp. F. S. v Celji: Prejeli

Dunajska borza 23. novembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	55 fl 40 kr.
London	124 „ 80 „
1860 drž. posojilo	91 „ 50 „
Akcije narod. banke	7 „ 25 „
Srebro	123 „ — „
Napol.	10 „ 6 „

! Senzacija !

(7)

Amerikanski patent.

Kdo si ne želi lepih, zdravih zob? Samo z novimi električnimi kavčukastimi krtačami za zobe (brez ščetin) jih je mogoče dobiti. Te najnovejše krtačice, o katerih govori na tisoče spričeval in pohval, so popolnoma izdelane iz kavčuka in imajo namesto ščetin — kavčukasta žela, ki morejo segati v najdobrejšo votlino zob in odpraviti, kar se je škodljivega nabralo. Kavčuk ima v sebi električno moč, ki se po ribanji zbudi, in tako se zgodi, da se vsled ribanja zob ne očisti samo, ampak da se tudi polira in zabrani proti krhanju. Te krtačice naj bi se po zdravniških sodbah rabile pri najmlajih otrocih, da se pride zobnim boleznim v okom. Razen teh dobrot se te krtačice skoraj ne da uničiti in se lahko ena krtača rabi celo leto. Ena taka velja samo 90 kr.

1 gold. en parni stroj (Dampf-Apparat.) za čiščenje škodljivega zraka.

Parni kotel tega aparata se napolni s čistilno vonjavo za to odločeno, potem se razgreje na spiritalni lampici aparatu prideti, vsled tega se razvije hlap in oprosti največ sobo v malih minutah vsacega škodljivega ali neprijetnega zraka ter jo napolni s prijetno vonjavo. Neobhodno potrebno za bolnišnice, šole, urade, delavnice, stanovanja, kakor tudi za salone. Ta mašina je iz zlatega bronza prav čedno izdelana, da more veljati kot zlati. En stroj velja 1 f. Steklina čistilne vonjave s potrebnim špiritom 50 kr. — (Zadostuje za 50krat).

Elektro-galvanični prstani.

jako važna, za vsacega potrebna iznajdba.

Najviše medicinske kapacitete so dognale, da je galvanizem dober proti nize zaznamovanim boleznim. Po napotilu imenitnega pariškega zdravnika so se prstani vsake večine iz novega zlata napravili z užitnim elektro-magnetnim dratom, ki ima gotovi učinek vbranjevanja in zdravitvi vse protinske, reumatične in bolezni na živcih itd. Tak gladek prstan velja samo 90 kr., zdravniki ga priporočajo nositi.

Najnovejša iznajdba.

Srajna gumbice za našiti iz pravega 18lotnega srebra. S to iznajdbo se je dosegel vrhunec v tem artiklu, kajti združuje eleganco z varčnostjo. Če se preračuni, da taka gumba skoraj vekomaj traja in da se lahko z nerabljenimi srajami odreže in na nove prišije, a obdrži ven-

dar staro vrednost, med tem ko se druge kakoršnekoli gumbice v perilu, pri likanju, munganju ali tudi nošenju prehitro končajo. Vsacemu ducendu je prideto pismo, ki garantuje za najbolje srebro in zlato. Cena je zato tako nizka, da se more ta artikel hitro udomačiti v vsako hišo. 1 ducend najlepše guillouchiranih srebrnih 85 kr., gladkih 70 kr.

Zanimljiv peresni ročnik. (Federhalter.)

Ko je Nj. V. cesar Napoleon III. pisal delo Julius Caesar, je naročil, naj mu eden najumnejših mehanikarjev po njegovem lastnem napotilu napravi peresni ročnik, da se v okom pride sitnemu namakanju in da sploh postane pri pisanju pogrešljivo vsako drugo orodje. Naročilo se je izvršilo i. s. kar najslajnejše, že v 8 dneh se je N. V. ročnik izročil. G. Gilbert Rochee je idejo že zboljšal in je za to izvrstno delo dobil 50 napoleonov, ker je nad vse nade namenu odgovarjalo. Mene je izdajatelj še le zdaj opomnil na to iznajdbo in jaz sem vsled tega prevzel edino zalogo za avstr. ogr. monarhijo. Ta peresni ročnik je iz finega kineškega srebra, zapirljiv, konstrukcija je taka, da se lahko piše od rane do mraka brez vsake ovire in da se lahko po potrebi uravna, kako naj črnilo teče. Oblika je elegantna in za vsako roko rabljiva, torej se sme vsakemu priporočiti a posebno potnikom, uradnikom, pisarnam, doktorjem, učencem. En ročnik velja 1 f. 1. ducend Napoleonovih peres 15 kr.

Havanska vonjava. (Havanna-Bouquet.)

Za 1½ kr. cigara 30 kr. vredna; namreč najcenejša cigara se da s pomočjo havanske vonjave spremeniti v pravo Havanko. Ta čisto novo vpeljana originalna esenca se dela iz korenine in grmovja pravega zapadno-indijskega tabakovega zelišča. Ako se slaba cigara z njo namoči, odpravi se njen duh in se zamenja za lepo vonjavo izvrstnih Havank. Steklina zadostuje za 500 cigar, velja 1 f. 50 kr.

Zmaga vednosti.

Naposled se je enemu najimenitnejših ločbarjev posrečilo iznajti sredstvo, katero so desetletja največje kapacitete na polji kozmetike zastoj iskali. Preservativ proti slabim sapi (athempræservativ) mahoma odpravi vsako slabodisečo sapo, naj izhaja iz slabih zob ali iz drugih bolezni, ker tudi zobno meso zdravo ohrani in tako zobe vtrjuje. Prav priporočila se kadilec, ker se more zaostali tabakovi duh mahoma zameniti za prijetno, dobrodejno in ohlajajočo aromo, tudi kot toaletski predmet nepogrešljiv; ako se zjutraj s to esenco usta enkrat spero, ostane prijetni duh ves dan. V svojem učinku je ta esenca razločna od vseh

drugih, ker je čisto nova, od nobenega drugega še ne znajdena kemična procedura, od visokih znanstvenih osebnosti preskušena in za izvrstno izrečena. Steklina z napotilom 90 kr.

Dežni plašči.

iz nepremočljivega, nerazstegljivega blaga brez šiva, anglež izdelek; ta plašč je tako izdelan, da ga je moč nositi tudi pri najlepšem vremenu, ker je na drugi strani podoben najlepši površni suknji. En plašč velja 10 f. 50 kr.

V brambo osebe in imenja

je neobhodno potrebno imeti dobro orožje; to so novozbojšani Lefauchaux-revolverji s zavarovalno zaporko, dvojnimi kolenjem in 6 risanimi cevi, s katerimi je mogoče v eni minuti 6krat vstreljati, to je že orožje, da ga ni več tacega.

1 revolver 7 millimeter f. 18. — 100 patron f. 3.50
1 „ 9 „ „ 15. 100 „ „ 4.—
1 „ 12 „ „ 17. 100 „ „ 4.50

Žepni samokresi, fino damascirani, enocevni po 1 f. 20 kr., dvocevni po 2 f. 40 kr.

Varovalec življenja ali ubijalec. To iz lit-tega železa delano orožje se najbolje priporoča napadenim v lastno brambo, ker ima napadeni zaradi oblike veliko moč v rokah in je oblika taka, da se da orožje vedno v žepu nositi; po 65 kr.

Dobrota.

se je skazala vsacemu sesajočemu otroku z izboljšanim novopatentirane sesalnice, ki nepotrebno dela vsako dojnico (mnogo rečeno!) Otroci se more rediti sedé, leže in celo v spanji, in sicer ravno tako, kakor da bi ga mati dojila, namreč brez vsega truda. Je dokazov dovolj, da otroci, ki so jih dojnice dojile, niso imeli zdravja in moči in da so se le kasneje s pomočjo omenjene sesavnice začeli razcvetati, kar je lahko umljivo, kajti kolikokrat je treba iskati drugo dojnico, predno dobi otrok primerno mu hrano. Le matere vedó ceniti vrednost te iznajdbe. Velja 60 kr., najfinejša izdelana 90 kr.

Najnovejša kirurškična iznajdba!

Angleška samoklistira s sikalnico, rabljiva pri otrocih in odraslih; celo oslABLJENE osebe jo morejo brez napenjanja sami na sebi rabiti in se da klistira po potrebi močno ali malo napolniti. Tega orodja naj bne manj-kalo v nobeni hiši. Po 3 f.

Omenjene reči so v avstrijski monarhiji e d i n o i n s a m o pri podpisani zalogi dobiti.

A. Friedmann na Dunaji, Praterstrasse Nr. 26.

Josef Weiss,

(1)

lekarnica „Zum Mohren“ na Dunaji, mesto, Tuchlauben, Nr. 27 priporoča čestitemu občinstvu naslednje predmete:

(Po pošti se blago razpošilja le če se priloži 15 kr. a. v. za ambalažo).

Pâte pectorale. Od lekarničara Georgé na Francoskem. Prsne table zoper hripo, kašelj in zagrljenost. Cena ene škatlje 70 nkr. Če se vzame 12 škatljic, se odpusti 25 procent.

Algontine. (Zobna voda, ki na hip vstavi bol.) Do sedaj edino skušeno sredstvo proti zobobolu; pomaga hipoma in nima v sebi nikakoršnih ostrih ali kislih tekočin, tedaj se tudi za otroke rabi. Sklenica 70 kr. — Pri 12 sklenicah se 20 procentov odbije.

Kilno mazilo. Posebno dobro za kilo (modron) in priporoča dr. Krüsi, praktični kilni zdravnik v Basel-u. V pušicah iz kositarja s popisom vred. Cena 3 gld. 50 sold. a. v.

Olje za lase iz kina-skorje, da se pomnože in krepijo lasi. Škatljica 87 kr. a. v.

Balzam za ozebo, v lončkih po 50 kr. a. v., kateri tudi pri zastaranih ozeblinah kolikor mogoče hitro bolečine utolaži in popolnoma ozdravi; po mnogoletnih skušnjah si je pridobil ta priporočljivi pripomoček občno zadovoljstvo.

Štupa za kašelj in hripo. Dr. Quarin. Izvirne škatle po 65 kr.

Olje iz toričnih (Kletten) korenin.

za lase; v sklenicah po 40 kr., dvanajstorka 25 prct. ceneja.

Seehofer-jev ogerski balzam za rane in želodec. Ta balzam je že nad 40 let obče priljubljen zaradi svojih izvrstnih moči in nizke cene. Sklenica z navodom 40 kr., dvanajstorka 20 prcent ceneja.

Tablice za gliste od dr. Callon-a. Te tablice se priporočajo kot gotov pomoček proti glistam. So prav prijetnega okusa, in se da dá otrokom igrati. V škatljicah z navodom 40 kr., dvanajstorka 20 prct. ceneje.

Cachou aromatisé za to, da ne diši slabo iz ust po puhanju tabaka, po jedi, vinu, pivu ali drugih močnih pijačah; neobhodno potreben, kader se ima iti v olikane družbe, v gledišče, na ples, v salon itd. Ti cachou obstojé iz čistih, zdravju celó neškodljivih rastlinskih delov, in obvarujejo zobe, da ne gnijejo in ne bolé. Vsakikrat kader se hoče ta pripomoček rabiti, vzame in zveči se ena kroglica (pila), in neprijetni duh je zginil. V škatljicah po 70 krajc. (soldov).

Pristno (pravo) olje iz turinovih je-ter napravljeno. Priznana je to olje kot naj-

boljše zdravilo za vse prsne in plučne bolezni. Sorte je izvrstne in čistega okusa; sklenica po 1 gld. in 1 gld. 80 kr., dvanajstorka 25 prcent ceneja.

Francosko tekoče barvilo za lasé, barva vsakoršne lase, kakor kdo hoče, črno, rjavo ali belkasto in sicer v 10. minutah stalno; moč tega barvila je že obče znana in ne potrebuje priporočanja. Priprava za barvanje, to je, 2 ščeti in 2 skledici, 50 kr. Ena sklenica razpuščenega barvila za lase 2 gld. a. v.

Esencija za oči dr. Römerhausen-ova, za obvarovanje in zboljšanje vida. — Ena sklenica s podukom vred 3 gold.

Augsburška živeljna tekočina (Lebensessenz) od dr. Kiesow-a. Se posebno priporoča proti trajajočemu telesnemu zaporu, slabemu prebavljanju in zlatej žilici. Skleničica z navodom 50 kr. in 1 gld., dvanajstorka v izvirnih malih zabojih 25 prcent ceneja.

Eau de Botot. Aromatična ustna voda, izvrstno in obče priljubljeno sredstvo, kedar zobje bolé, gujjó, ali iz ust smrdi. Sklenica 50 kr.

Ess-bouquet, jako fina vonjava za robce in perilo sploh. Cena sklenici 1 gold.